

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 71
van **CONNER ROUSSEAU**
datum: 29 oktober 2019

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Toekenning zorgbudget - Controles en screening

In september verschenen er in de media verschillende artikels die spraken over chaos bij de toekenning van het Vlaamse zorgbudget. Het betrof cases van personen die eerst een zorgbudget toegekend kregen en dit later weer verloren door een herinschaling van de zorgbehoefte die tot gevolg had dat ze onder de minimumgrens voor de toekenning kwamen. Hierbij wordt verwezen naar de bestaande procedures waarbij gebruikgemaakt wordt van de Katz-schaal, waarbij er foutenmarges mogelijk zijn. Het Agentschap Zorg en Gezondheid zou gericht controleren bij nieuwe dossiers waarbij een zorgbudget wordt toegekend op basis van een score in de buurt van de ondergrens, waarbij dan 1 op de 5 een nieuwe score krijgt onder de minimumgrens en de tegemoetkoming verliest. Dit percentage van 19,9% ligt significant hoger dan dat van de vorige jaren (16,07% en 15,66%).

Tot slot werd verwezen naar een toekomstige uitrol van de BelRai-screener die volgens het agentschap een kleinere grijze zone heeft en dus meer rechtszekerheid zou bieden voor aanvragers van het zorgbudget. Een proefproject in Dendermonde gaf echter aan dat wanneer de BelRai-screener wordt toegepast voor de inschaling van de zorgnood, personen met een psychische problematiek vaker in aanmerking komen terwijl personen met fysieke zorgbehoeften minder vaak in aanmerking zouden komen. Met andere woorden: hoewel bij de BelRai-screener de omvang van de doelgroep die een zorgbudget ontvangt gelijk zou blijven, is er wel een interne verschuiving.

1. Klopt de teneur van de berichtgeving dat 1 op de 5 van de personen die het zorgbudget toegekend krijgen op basis van een score in de buurt van de ondergrens van de toekenning, deze na controle weer verliezen?
2. Hoeveel controles zijn er door het Agentschap Zorg en Gezondheid de laatste jaren uitgevoerd?
Graag het absoluut aantal controles op deze toekenning van de laatste 5 jaar met daarbij het aantal instanties waarbij beslist werd dat de zorgbehoefte niet meer van die aard was om het zorgbudget (nog) toe te kennen.
3. Welke elementen droegen bij tot de in de berichtgeving vermelde verhoging van het aantal controles?
4. Zijn er gelijkaardige controles bij personen die het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood ontvangen? Zo ja, graag ook de aantallen volgens de criteria in deelvraag 2, alsook het aantal Vlamingen dat het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood ontvangt per categorie.

5. Kan de minister meer details geven omtrent het proefproject van de uitrol van de BelRai-screener in Dendermonde, vooral omtrent de discrepanties in de doelgroepen die vandaag het zorgbudget volgens de Katz-schaal toegekend krijgen en degenen die het toegekend zouden krijgen volgens de screener?
6. Indien beslist zou worden tot een Vlaamse uitrol van de BelRai-screener, zal de minister dan in overgangsmaatregelen voorzien voor personen die gedurende een significante periode reeds het zorgbudget toegekend kregen op basis van de Katz-schaal maar daar in het nieuwe systeem geen recht meer op zouden hebben?

ANTWOORD

op vraag nr. 71 van 29 oktober 2019

van **CONNER ROUSSEAU**

1. Bij een verblijf in de residentiële sector (woonzorgcentra en psychiatrische verzorgingstehuizen) wordt het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden zonder verdere bewijsvoering toegekend. Een verblijfsattest volstaat. Controles zijn daar bijgevolg overbodig.

In de thuiszorg kan het zorgbudget toegekend worden op basis van een attest dat in uitvoering van andere regelgeving wordt toegekend (bv. integratietegemoetkoming). In deze gevallen voert de Vlaamse sociale bescherming zelf geen controles uit.

Als een dergelijk attest ontbreekt, dan kan de betrokkene aan een gemachtigde indicatiesteller vragen om een evaluatie uit te voeren op basis van de BEL – profielschaal. Deze scores worden inderdaad gericht gecontroleerd door een onafhankelijk controleorgaan. Met gericht wordt bedoeld dat de controles deels gefocust zijn op scores die rond de 35 punten liggen. Vanaf 35 punten heeft men immers recht op het zorgbudget.

2. In onderstaande tabel vindt u een overzicht van het aantal bezoeken dat het controleorgaan de voorbije 5 jaar uitvoerde in opdracht van het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming en van het aantal afscoringen.

Zorgkas	Aantal afscoringen	Aantal bezoeken	% afscoringen
2014	559	4.339	12,88%
2015	661	4.309	15,34%
2016	709	4.544	15,60%
2017	750	4.500	16,67%
2018	886	4.451	19,91%

3. Het aantal controles is de voorbije jaren stabiel gebleven.
4. Het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood wordt toegekend op basis van de medisch sociale schaal. Daarvoor wordt nog een beroep gedaan op de FOD Sociale Zekerheid, in afwachting dat de BelRAI – screener kan geïmplementeerd worden. De FOD Sociale Zekerheid voert geen controles uit op indicatiestellingen, waarvoor ze zelf de beslissingen neemt.

In onderstaande tabel vindt u het aantal lopende dossiers zorgbudget voor ouderen met een zorgnood in 2018, per categorie van vermindering van de zelfredzaamheid.

	Aantal lopende dossiers
Categorie I	8.784
Categorie II	44.335
Categorie III	36.044
Categorie IV	10.531

Categorie V	5.020
TOTAAL	104.714

5. Vooreerst wil ik erop wijzen dat indicatiestellingen voor de Vlaamse Sociale Bescherming niet gebaseerd zijn op de KATZ-schaal, maar op de BEL-profielschaal. Het is mij voorts niet duidelijk welke discrepanties hier bedoeld worden. Wie in de BelRAI screener een score 6 haalt op IADL (instrumentele Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen) + ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen) krijgt wel degelijk het zorgbudget.

De verschuiving waarop u vermoedelijk alludeert, situeert zich eerder in de manier waarop met hulpmiddelen wordt omgegaan in enerzijds de Bel-profielschaal en anderzijds in de Belrai- screener.

Ter illustratie: Iemand die nood heeft aan een hulpmiddel krijgt een hulpmiddel ter beschikking en dan wordt de Belrai screener afgenomen. Ervan uitgaande dat de persoon dus meer kan dankzij het gebruik van het hulpmiddel. Bijvoorbeeld: "Kan de persoon zich zelfstandig verplaatsen?" Dankzij de rollator kan de persoon zich zelfstandig verplaatsen en scoort deze persoon dus positief op dit criterium.

We merken ook dat mensen met lichte cognitieve problemen minder in aanmerking komen, als ze nog goed zijn in IADL en ADL obv de Belrai screener. Mensen met psychische problemen komen inderdaad gemakkelijker in aanmerking, omdat de BEL- profielschaal daar minder rekening mee hield. Hier wordt met de BelRAI screener een lacune opgevuld.

Ten slotte kan ik nog meedelen dat het proefproject in Dendermonde en het Waasland enkel wenst na te gaan, aan welke randvoorwaarden moet voldaan zijn vooraleer de brede uitrol in Vlaanderen geïmplementeerd wordt. Het instrument op zich staat niet ter discussie, want is internationaal gevalideerd. Bovendien is er een uniforme opleiding ontwikkeld door het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek, met interviews. Ook dat draagt bij tot meer uniformiteit in het scoren.

6. Bij de uitrol van de BelRai-screener zullen we aandacht hebben voor verworven rechten.